2024/2842

2024.11.14.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2024/2842 IRÁNYELVE

(2024. október 23.)

az (EU) 2024/2841 irányelvnek a valamely tagállamban jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokra történő kiterjesztéséről

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 79. cikke (2) bekezdésének b) pontjára,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel a Régiók Bizottsága véleményére ([1]),

rendes jogalkotási eljárás keretében ([2]),

mivel:

(1) A fogyatékossággal élő személyek szabad mozgáshoz való joga gyakorlásának megerősítése, valamint a fogyatékossággal élő személyek rövid távú tartózkodás céljából másik tagállamba történő utazása vagy látogatása lehetőségeinek javítása érdekében az (EU) 2024/2841 európai parlamenti és tanácsi irányelv ([3]) közös szabályrendszert és feltételeket - többek között egységes és akadálymentes formátumot - hoz létre az elismert fogyatékossági státuszt vagy a fogyatékosság alapján egyes szolgáltatásokra való jogosultságot igazoló európai fogyatékossági kártya vonatkozásában, a hatóságok vagy magánszektorbeli szereplők által számos szolgáltatás, tevékenység vagy létesítmény – beleértve a nem díjazás ellenében nyújtottakat is – tekintetében kínált bármely különleges feltételhez vagy kedvezményes elbánáshoz egyenlő feltételek mellett való hozzáférés, valamint a fogyatékossággal élő személyek számára fenntartott parkolási feltételekhez és létesítményekhez való elismert jogot igazoló, a fogyatékossággal élő személyek európai parkolási kártyája vonatkozásában a lakóhelyük szerinti tagállamtól eltérő tagállamban.

(2) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 79. cikke értelmében az Unió fellépésének célja többek között méltányos bánásmód biztosítása a harmadik országok azon állampolgárai számára, akik jogszerűen tartózkodnak valamely tagállamban. Ennek alapján szabályokat kell megállapítani az (EU) 2024/2841 irányelv kedvezményezettjei és az ilyen harmadik országbeli állampolgárok közötti egyenlő bánásmódra vonatkozó jogok meghatározása tekintetében.

(3) Az EUMSZ 67. cikkének (2) bekezdésével összhangban ezen irányelv alkalmazásában a hontalan személyeket harmadik ország állampolgárának kell tekinteni.

(4) Többek között a nemzetközi jog szerinti vonatkozó kötelezettségekkel kapcsolatban az egyenlő bánásmód, a befogadás és a megkülönböztetésmentesség tiszteletben tartásának megerősítése érdekében, azon fogyatékossággal élő harmadik országbeli állampolgárok tekintetében, akik jogszerűen tartózkodnak valamely tagállamban és nem tartoznak az (EU) 2024/2841 irányelv kedvezményezettjei közé, valamint annak biztosítása érdekében, hogy fogyatékossági státuszukat vagy a fogyatékosság alapján egyes szolgáltatásokra való jogosultságukat Unió-szerte elismerjék, ezáltal az uniós polgárokkal azonos alapon biztosítva az említett személyek hatékony és teljeskörű társadalmi részvételét és beilleszkedését, az (EU) 2024/2841 irányelvben meghatározott szabályokat, jogokat és kötelezettségeket alkalmazni kell az olyan, fogyatékossággal élő harmadik országbeli állampolgárokra, akik jogszerűen tartózkodnak valamely tagállamban és akiknek fogyatékossági státuszát vagy a fogyatékosság alapján egyes szolgáltatásokra való jogosultságát az említett tagállam elismerte, valamint adott esetben az őket kísérő vagy segítő személyekre – beleértve a személyi asszisztenseket is –, vagy a segítő állatokra. Ezen irányelv hatálya alá kell tartozniuk például a 2001/55/EK tanácsi irányelv ([4]) alapján átmeneti védelemben részesülő vagy az (EU) 2024/1347

([1]) HL C, C/2024/1981, 2024.3.18., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1981/oj.

([2]) Az Európai Parlament 2024. április 24-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2024. október 14-i határozata.

([3]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/2841 irányelve (2024. október 23.) az európai fogyatékossági kártya és a fogyatékossággal élő személyek európai parkolási kártyája létrehozásáról (HL L, 2024/2081, 2024.11.14., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2841/oj).

([4]) A Tanács 2001/55/EK irányelve (2001. július 20.) a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelem minimumkövetelményeiről, valamint a tagállamok e személyek befogadása és a befogadás következményeinek viselése tekintetében tett erőfeszítései közötti egyensúly előmozdítására irányuló intézkedésekről (HL L 212., 2001.8.7., 12. o.).

európai parlamenti és tanácsi rendelet ([5]) alapján nemzetközi védelemben részesülő harmadik országbeli állampolgároknak, feltéve, hogy jogszerűen tartózkodnak valamely tagállamban, és az említett tagállam elismerte fogyatékossági státuszukat vagy a fogyatékosság alapján egyes szolgáltatásokra való jogosultságukat.

(5) Ezen irányelv értelmében az (EU) 2024/2841 irányelv valamennyi rendelkezésének értelemszerűen alkalmazandónak kell lennie az ezen irányelv hatálya alá tartozó harmadik országbeli állampolgárokra.

(6) Különösen, bár ezen irányelv nem érintheti a valamely tagállamban jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok Unión belüli mobilitására vonatkozó uniós szabályokat, a fogyatékossági státuszuk vagy a fogyatékosság alapján egyes szolgáltatásokra való jogosultságuk tagállamok közötti kölcsönös elismerésének biztosítása révén ezen irányelv elősegítheti az említett személyek számára az Unión belüli mozgáshoz vagy utazáshoz való joguk gyakorlását, feltéve, hogy már rendelkeznek ilyen mobilitáshoz való joggal. Az európai fogyatékossági kártyával vagy a fogyatékossággal élő személyek európai parkolási kártyájával rendelkező ilyen harmadik országbeli állampolgárokat az Unión belüli jogszerű mozgásuk vagy utazásuk során megilletik az ezen irányelv szerinti, a kölcsönös elismerésre vonatkozó jogok.

(7) Ezért a tagállamoknak meg kell hozniuk az ahhoz szükséges összes intézkedést, hogy az elismert fogyatékossági státuszt vagy a fogyatékosság alapján egyes szolgáltatásokra való jogosultságot, valamint a fogyatékossággal élő személyek számára fenntartott parkolási feltételekhez és létesítményekhez való elismert jogot igazoló, a szolgáltatások, tevékenységek vagy létesítmények – beleértve a nem díjazás ellenében nyújtottakat is –, tekintetében különleges feltételekhez vagy kedvezményes elbánáshoz, és a fogyatékossággal élő személyek számára kínált vagy fenntartott parkolási feltételekhez és létesítményekhez, valamint adott esetben állampolgárságuktól függetlenül az őket kísérő vagy segítő személyek - beleértve a személyi asszisztenseket is —, vagy a segítő állatok számára egyenlő feltételek mellett való hozzáférést biztosító európai fogyatékossági kártyára és a fogyatékossággal élő személyek európai parkolási kártyájára vonatkozóan az (EU) 2024/2841 irányelvben meghatározott szabályok egyenlő módon alkalmazandóak legyenek a valamely tagállamban jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokra. A különleges feltételekhez vagy kedvezményes elbánáshoz, vagy a fogyatékossággal élő személyek számára fenntartott parkolási feltételekhez és létesítményekhez való hozzáférésnek az ilyen harmadik országbeli állampolgárok számára az (EU) 2024/2841 irányelv kedvezményezettjeivel azonos módon történő biztosítása nem érinti a harmadik országbeli állampolgároknak a tagállamok területére történő beengedésére vonatkozó szabályokat.

(8) A tagállamok ösztönözve vannak arra, hogy az (EU) 2024/2841 irányelvvel összhangban nyújtandó tájékoztatást az ezen irányelv hatálya alá tartozó, fogyatékossággal élő harmadik országbeli állampolgárok számára olyan nyelven biztosítsák, amelyet megértenek, vagy amelyről észszerűen feltételezhető, hogy megértenek.

(9) A fogyatékossággal élő harmadik országbeli állampolgárok fokozottan ki vannak téve a hátrányos megkülönböztetés többszörös formái kockázatának. Ezen túlmenően, az Egyesült Nemzetek Szervezetének a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló egyezménye kimondja, hogy a fogyatékossággal élő nők és lányok többszörösen hátrányos megkülönböztetésnek vannak kitéve, valamint előírja, hogy a részes államok hozzanak olyan intézkedéseket, amelyek biztosítják számukra valamennyi emberi jog és szabadság teljes és egyenlő élvezetét. Az említett egyezmény elismeri továbbá az azon fogyatékossággal élő személyeket körülvevő nehéz körülményeket, akik faj, bőrszín, nem, nyelv, vallás, politikai és más vélemény, nemzeti, etnikai, őslakos vagy társadalmi származás, vagyon, születés, életkor vagy más helyzet alapján a hátrányos megkülönböztetés többszörös vagy súlyosabb formáival szembesülnek.

(10) A Bizottságnak az (EU) 2024/2841 irányelv 20. cikke értelmében fennálló kötelezettségei ki kell, hogy terjedjenek az ezen irányelv hatálya alá tartozó harmadik országbeli állampolgárokra is. Az említett cikkben említett bizottsági jelentésnek tartalmaznia kell az interszekcionális megkülönböztetésből – amely a fogyatékosság és a 79/7/EGK ([6]), a 2000/43/EK ([7]), a 2000/78/EK ([8]) vagy a 2004/113/EK ([9]) tanácsi irányelv által védett egyéb okok kombinációján alapuló megkülönböztetésként értendő – eredő konkrét hátrányos helyzetek elemzését is, különös tekintettel a fogyatékossággal élő nőkre és lányokra.

([5]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1347 rendelete (2024. május 14.) a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, a menekültek vagy a kiegészítő védelemre jogosult személyek egységes jogállására, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról, a 2003/109/EK tanácsi irányelv módosításáról és a 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1347, 2024.5.22., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj).

([6]) A Tanács 79/7/EGK irányelve (1978. december 19.) a férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról (HL L 6., 1979.1.10., 24. o.).

([7]) A Tanács 2000/43/EK irányelve (2000. június 29.) a személyek közötti, faji vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról (HL L 180., 2000.7.19., 22. o.).

([8]) A Tanács 2000/78/EK irányelve (2000. november 27.) a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról (HL L 303., 2000.12.2., 16. o.).

([9]) A Tanács 2004/113/EK irányelve (2004. december 13.) a nők és férfiak közötti egyenlő bánásmód elvének az árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés, valamint azok értékesítése, illetve nyújtása tekintetében történő végrehajtásáról (HL L 373., 2004.12.21., 37. o.).

(11) Az Európai Unióról szóló szerződéshez (EUSZ) és az EUMSZ-hez csatolt, az Egyesült Királyságnak és Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében fennálló helyzetéről szóló 21. jegyzőkönyv 1. és 2. cikkével összhangban, az említett jegyzőkönyv 4. cikkének sérelme nélkül, Írország nem vesz részt ennek az irányelvnek az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.

(12) Az EUSZ-hez és az EUMSZ-hez csatolt, Dánia helyzetéről szóló 22. jegyzőkönyv 1. és 2. cikkével összhangban Dánia nem vesz részt ennek az irányelvnek az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.

(13) Mivel ezen irányelv célját – nevezetesen az (EU) 2024/2841 irányelvben megállapított szabályoknak, jogoknak és kötelezettségeknek az olyan, valamely tagállamban jogszerűen tartózkodó, fogyatékossággal élő harmadik országbeli állampolgár személyekre, valamint az őket kísérő vagy segítő személyekre, beleértve a személyi asszisztenseket is, vagy a segítő állataikra való kiterjesztését, akik nem tartoznak az (EU) 2024/2841 irányelv kedvezményezettjei közé, ezáltal elősegítve azon lehetőségeiket is, hogy más tagállamokba költözzenek vagy utazzanak – a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban a közös szabályrendszert és feltételeket létrehozó intézkedés terjedelme és hatásai miatt e cél jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket hozhat a szubszidiaritásnak az EUSZ 5. cikkében foglalt elvével összhangban. Az arányosságnak az említett cikkben foglalt elvével összhangban ez az irányelv nem lépi túl az említett cél eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

Az (EU) 2024/2841 irányelvben megállapított szabályokat, jogokat és kötelezettségeket alkalmazni kell azokra a valamely tagállamban jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokra, akik nem tartoznak az említett irányelv kedvezményezettjei közé, és akiknek a fogyatékossági státuszát vagy a fogyatékosság alapján egyes szolgáltatásokra való jogosultságát, vagy a fogyatékossággal élő személyek számára fenntartott parkolási feltételek és létesítmények igénybevételéhez való jogát a lakóhelyük szerinti tagállam elismerte, továbbá alkalmazni kell az őket kísérő vagy segítő személyekre, beleértve az említett irányelv 3. cikkének 4. és 8. pontjában meghatározottak szerinti személyi asszisztenseket, illetve segítő állatokat is.

2. cikk

Ezen irányelv alkalmazásában „harmadik országbeli állampolgár” minden olyan személy, aki nem az EUMSZ 20. cikkének (1) bekezdése értelmében vett uniós polgár.

3. cikk

Ezen irányelv nem érinti a valamely tagállamban jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok Unión belüli mobilitására vonatkozó szabályokat.

4. cikk

A tagállamok intézkedéseket hozhatnak a harmadik országbeli állampolgárok sajátos nyelvi szükségleteinek kielégítése érdekében, többek között adott esetben nyelvi segítségnyújtás révén.

5. cikk

Az ezen irányelv hatálya alá tartozó harmadik országbeli állampolgároknak az (EU) 2024/2841 irányelv 20. cikkének hatálya alá kell tartozniuk.

6. cikk

(1) A tagállamok legkésőbb 2027. június 5-ig elfogadják és kihirdetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek megfeleljenek. E rendelkezések szövegét haladéktalanul közlik a Bizottsággal.

A tagállamok ezeket a rendelkezéseket 2028. június 5-től alkalmazzák.

(2) Amikor a tagállamok elfogadják az (1) bekezdésben említett rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

7. cikk

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

8. cikk

Ennek az irányelvnek a Szerződéseknek megfelelően a tagállamok a címzettjei.

Kelt Strasbourgban, 2024. október 23-án.

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
az elnök	*az elnök*
R. METSOLA	ZSIGMOND B. P.